

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla dr. Sólymos Vilmos ügyvéd által képviselt **felperesnek** a Légmán és Társa Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Légmán Imre ügyvéd) által képviselt **I.r. alperes** ellen váltótartozás megfizetése iránti perében a Veszprém Megyei Bíróság által 2009. április 27. napján meghozott 1.G.40.108/2007/35.számú ítélete ellen az I.r. alperes részéről 37. és 39. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az ítéltábla az I.r. alperest, hogy fizessen meg az államnak 15 napon belül az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívására 360.000,- (Háromszázhatvanezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Kötelezi az ítéltábla az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000,- (Egyszázezer) Ft másodfokú perköltséget, viselje továbbá a fellebbezéssel felmerült saját költségeit.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az I.r. alperes 2002. és 2004. között 8.000.000,- forintot vett át a felperestől annak fejében, hogy üzleti kapcsolatai révén jelentős volumenű földmunkák elvégzéséhez segíti a felperest. Miután ez az együttműködés nem jött létre, a felperes a II.r. alperes közreműködésével a 8.000.000,- forintot visszakérte az I.r. alperestől, aki tartozását akként kívánta rendezni, hogy a II.r. alperes mint rendelvényes részére 3 darab forgatható saját váltót állított ki 2004. augusztus 1-i, 2004. október 1-i és 2004. november 30-i esedékességgel. A váltók összege 2.000.000,- - 2.000.000,- forint, illetőleg a 2004. november 30-i váltó esetében 4.000.000,- forint volt. A váltókat a II. r. alperes 2004. július 14-én a felperesre engedményezte. A

váltókba foglalt követelésért a III. r. alperes 2007. október 3-án külön okiratba foglaltan egyoldalú nyilatkozattal készfizető kezességet vállalt.

A felperes felszámolását elrendelő végzés 2005. október 12-én emelkedett jogerőre, a közzétételre 2005. november 17-én került sor. A felperes először 2007. április 5-én intézkedett a perbeli követelés alapjául szolgáló váltók beszerzése iránt, és azokat 2007. áprilisában tudta beszerezni.

A felperes módosított kereseti kérelmében 8.000.000,- forint tőke, valamint 2.000.000,- forint tőke után 2004. augusztus 1. napjától, 2.000.000,- forint tőke után 2004. október 1. napjától, 4.000.000,- forint tőke után 2004. november 30. napjától a Ptk. 301.§.(1) bekezdése szerinti kamatok megfizetésére kérte kötelezni egyetemlegesen az I., II. és III.r. alpereseket.

Előadta, hogy az I.r. alperes 2.000.000,- forintról 2004. augusztus 1-ei, 2.000.000,- forintról 2004. október 1-ei, 4.000.000,- forintról 2004. november 30-i fizetési határidejű saját váltót állított ki, amelyet a II.r. alperes 2004. július 14-én engedményezett a felperes számára. Az I.r. alperes kötelezését mint váltókötelezettét, a III.r. alperesét mint a váltó készfizető kezését kérte, míg a II.r. alperessel szemben hivatkozott arra, hogy ő mint a váltó korábbi jogosultja felel a felperessel szemben fennálló váltótartozásért.

Kifejtette, hogy álláspontja szerint a mindhárom váltó vonatkozásában elkészült okiratok a váltók toldatának tekintendők. Hivatkozott arra, hogy a váltók alapján fennálló tartozást az I.r. alperes elismerte, 10/F/5. alatt csatolta az ezzel kapcsolatban 2007. október 25-én kelt, az I.r. alperes jogi képviselője által írt nyilatkozatot. Hivatkozott arra, hogy a 2007. október 3-ai garanciavállalás megnevezésű okiratban a III.r. alperes készfizető kezességet vállalt a kereseti kérelem tárgyává tett három váltó megfizetésével kapcsolatban. Előadta, hogy a váltókkal kapcsolatban óvás felvételére nem került sor, de ezzel kapcsolatban hivatkozott a BH 2004.74. szám alatti eseti döntésre, mely szerint az óvás elmulasztása nem jelenti a kereshetőségi jog elvesztését. Jelezte, hogy más bíróság előtt a váltókkal kapcsolatban igényt nem érvényesített, fizetés végett a váltókat nem mutatta ugyan be, de az I.r. alperessel a váltók megfizetése érdekében tárgyalta, így ez lényegében bemutatásnak tekintendő, ezekről az eseményekről pedig a III.r. alperes is tudott, mert erre tekintettel vállalta a készfizető kezességet. Hivatkozott arra, hogy az 1/1965.(I.24.) IM. rendelet (VÁR.) 70.§.(1) bekezdése alapján 3 éves elévülési idő veendő figyelembe.

Előadta, hogy amennyiben a 2004. július 14-i a váltókövetelések átruházását tartalmazó nyilatkozat nem tekinthető az egyes váltók toldatának, úgy azt kéri megállapítani, hogy az egyes váltók átruházására engedményezés hatályával került sor, míg a III.r. alperes készfizető kezességi nyilatkozatát az egyoldalú kezési szerződésre vonatkozó Ptk. rendelkezések alapján kérte megítélni.

Az I.r. alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a felperes felszámolási mérlegében váltókövetelés nem szerepel. A felperes perbeli legitimációja kétséges tekintettel arra, hogy a felszámolás elrendelését követően a felszámolás alatt álló cég részére forgatmányozásra nem került sor, így az „FA” alatt álló felperes csak váltóbirtokosnak tekintendő. Ezenkívül utalt arra is, hogy a 2004. július 14-i engedményezés forgatmánynak nem minősül, mert az nem felel meg a VÁR.47.§.(1) bekezdésében írtaknak

így a felperes a váltónak nem tulajdonosa, csak váltóbirtokos. Hivatkozott arra, hogy a VÁR. 38.§.(1) bekezdése szerinti bemutatásra nem került sor, így a felperes követelést nem támaszthat az I.r. alperessel szemben. Ugyancsak a felperesi követelés érvényesíthetőségének kizártságát jelenti a VÁR. 45.§. szerinti értesítés elmaradása, illetőleg az, hogy a VÁR. 43-44. §-ában foglaltaknak a felperes nem tett eleget, a váltót nem óvatolta, az óvás igazolására nem került sor. Utalt arra is, hogy a követelés a VÁR.70.§.(2) bekezdése szerint elévült. Kifejtette, hogy álláspontja szerint a II.r. alperes is váltókötelezettnek tekintendő.. Hivatkozott arra is, hogy a felszámoló 90 napon belül, illetőleg a felszámolás közzétételét követő 1 éven belül kellett volna pert indítania az I.r. alperes ellen.

Személyesen az I.r. alperes úgy nyilatkozott, hogy olyan megállapodást kötött a felperessel, mely szerint a felperes a részére átadott 8.000.000,- forintot azért adta, hogy egy, az I.r. alperes által indított projektben szerepelhessen és megállapodásuk szerint amennyiben az alperes munkát tudott biztosítani a felperesnek, úgy a 8.000.000,- forintot nem kellett visszafizetnie. Hivatkozott arra, hogy mintegy 300-400 millió forint értékben tudott volna az I.r. alperes a felperesnek munkát biztosítani, így tartozása nem áll fenn. Vitatta a 11/F/5. alatt csatolt 2007. október 25-én kelt nyilatkozatot, álláspontja szerint az az I.r. alperes részéről tartozás-elismerésnek nem tekinthető.

A III.r. alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a kezességvállalása nem felel meg a VÁR.30.§.(1) és 31.§.(1) bekezdésében írtaknak.

A II. r. alperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság 35. sorszám alatti ítéletében kötelezte az I. és III.r. alpereseket, 3 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 6.000.000,- forintot, valamint 2.000.000,- forint tőke után 2004. október 2. napjától, 4.000.000,- forint tőke után 2004. december 1. napjától a kifizetésig járó évi 6 %-os kamatot, valamint 240.000,- forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest 120.000,- forint, az I. és III.r. alpereseket egyetemlegesen 360.000,- forint feljegyzett illeték megfizetésére.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a kereseti kérelem alapjaként megjelölt váltók a VÁR.75.§-ában írt formai kellékekkel rendelkeznek, tehát azok érvényesnek minősülő értékpapírok. A felperes által csatolt 2004. július 14-i irattal kapcsolatban megállapította, hogy az forgatmánynak nem minősül, mert nem felel meg a VÁR.13.§.(1) bekezdésben írtaknak, ezért az a Ptk.328.§.(1) bekezdés, 329.§.(1) bekezdés, valamint 330.§.(1) bekezdés alapján ítélandó meg. Erre tekintettel a váltókövetelések átruházására engedményezés hatályával került sor. Az egyes váltókon alapuló követelések megszerzésével és az engedményezéssel kapcsolatban utalt a BH 1995.116. számú eseti döntésre.

Az elsőfokú bíróság a 2004. augusztus 1-ei esedékességű váltóval kapcsolatos követelést a Ptk.325.§.(1) bekezdésére hivatkozva elutasította. Megállapította, hogy a kereseti követelés ezen része a VÁR.78.§.(1) bekezdésében, valamint 70.§.(1) és (5) bekezdésében foglaltakra figyelemmel elévült. Utalt arra, hogy az I.r. alperessel mint a saját váltó kiállítójával

szemben a 3 éves elévülési idő az irányadó, a felperes a keresetlevelet ehhez képest 2007. augusztus 2-án terjesztette elő.

Az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a 2004. október 1-i és november 30-i lejáratú váltókba foglalt követelésekért az I. r. alperes helytállni köteles, függetlenül attól, hogy azokat a felperes nem váltójogi hatállyal szerezte meg. Utalt arra, hogy a váltóknak az engedményezés hatályával történt megszerzéséből az is következik, hogy az I. r. alperes csak azokkal a kifogásokkal élhetett volna a felperesi követeléssel szemben, melyeket a II. r. alperes is felhozhatott volna, ilyen kifogásokra azonban az I. r. alperes nem hivatkozott.

Az alperesek védekezésével kapcsolatban kifejtette, hogy a VÁR.78.§.(1) bekezdésében illetőleg 43.§. (1) bekezdésében írtakra tekintettel az óvás elmulasztása nem jár jogvesztéssel az I.r. alperessel szemben,. E körben hivatkozott a BH 2007.55. számú eseti döntésre. Az elsőfokú bíróságálláspontja szerint a váltók engedményezés hatályával való megszerzése miatt nincs relevanciája annak sem, hogy a felperes nem teljesítette a VÁR.45.§.(1) bekezdése szerinti értesíti kötelezettségét (BH 1994/338.).

A III.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelem kapcsán megállapította, hogy a III. r. alperes kezességvállalására a 2007. október 3-án kelt „Garanciavállalás” megnevezésű okiratban a Ptk.272.§.(1) bekezdés alapján került sor. Az okirat a második szerződő fél, a követelés jogosultjának jognyilatkozatát nem tartalmazza, így a III. r. alperes jognyilatkozatára a Ptk.199.§-a alkalmazandó. Az egyoldalú jognyilatkozathoz a III. r. alperes kötve van, mivel azt a III.r. alperes a Ptk.211-215.§-aiban írtak szerint nem vonta vissza és a Ptk. 210.§-ában meghatározott okból nem támadta meg. Az elsőfokú bíróság a Ptk.274.§.(2) bekezdés a./ pontjára alapítottnan kötelezte az I. r. alperessel egyetemlegesen a III.r. alperest.

A megyei bíróság a késedelmi kamat mértékét a VÁR.48.§.(1) és (2) bekezdés, valamint a BH 1993.514. számú eseti döntés alapján évi 6 %-ban állapította meg.

A II.r. alperessel kapcsolatos kereseti kérelmet arra tekintettel utasította el, hogy az engedményezésre ingyenesen került sor a rendelkezésre álló adatok alapján, így a II.r. alperesnek a Ptk.330.§.(1) bekezdés szerint nem áll fenn kezési felelőssége.

Kifejtette, hogy az I.r. alperes indítványa, mely a tárgyalás felfüggesztésére irányult, alaptalan mert a felperes korábbi törvényes képviselője ellen csődbüntett miatt indult büntető eljárás nem tekintendő a Pp.152.§.(1) bekezdése szerinti előkérdésnek. A perköltségről a Pp.81.§.(1) bekezdés alapján rendelkezett.

Az elsőfokú ítélet ellen az I.r. alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését kérte. Ismételten hivatkozott arra, hogy a felperes nem jogos váltóbirtokos, mert forgatmányozás hiányában nincs alaki legitimációja, a II. r. alperes részéről történt váltó-átruházás csak engedményezés hatályával bír. Így a felperesnek váltójogviszony alapján keresethatósági joga nem áll fenn.

Hivatkozott arra, hogy alaki legitimáció hiányában a bíróságnak nem lett volna lehetősége a felperes keresetét váltóper keretei között elbírálni, hanem azt el kellett volna utasítani azzal, hogy a felperes igényét egyéb polgári bírósági eljárás keretében érvényesítheti. Támadta az elsőfokú ítéletet arra hivatkozva is, hogy az engedményezés körülményeit az elsőfokú bíróság egyáltalán nem tisztázta.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a fellebbező I.r. alperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és álláspontja szerint abból helytálló jogi következtetést vont le. Az I. és III. r. alperesek kötelezése alapjául szolgáló két váltóval kapcsolatban az elévülés nem következett be és az azokban foglalt kötelezettségekért az alperesek helytállni tartoznak attól függetlenül, hogy a felperes nem váltójogi hatállyal, hanem közönséges engedmény hatályával szerezte meg a követelést. Álláspontja szerint az elsőfokú ítéletben írtakhoz képest az I.r. alperesi fellebbezés új tény, körülményt nem tartalmaz.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül (Pp. 253. §. (3) bekezdés). A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetése is helytálló, azzal az ítélet tábla mindenben egyetért, azokat részletesen megismételni nem kívánja, így azokra csak utal (Pp. 254. §. (3) bekezdés).

Az I.r. alperes fellebbezésében foglaltakra figyelemmel az alábbiakra mutat rá:

Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a perbeli váltókon alapuló követelések átruházására nem váltójogi, hanem közönséges engedményezés hatályával került sor. Annak nincs törvényi akadálya, hogy a váltóban, mint értékpapírban megjelenő követelést a Ptk. 329. §. (1)-(3) bekezdéseiben szabályozott polgári jogi engedményezés hatályával szerezze meg a felperes (BH 1995.116. számú eseti döntés). Amennyiben az átruházásra a Ptk. szerinti engedményezés szabályai alapján került sor, úgy az átruházásnak váltójogi hatályt tulajdonítani nem lehet, de ebből nem következik az, hogy az engedményes a váltókötelezettel szemben követelést ne érvényesíthetne.

Az I.r. alperes nem tett olyan előadást, mely szerint engedményezésre nem került sor a II.r. alperes és a felperes között. Az engedményezés tényét a II. r. alperes sem tette vitatottá. Tévesen hivatkozott fellebbezésében az I.r. alperes arra, hogy az engedményezés körülményeit az elsőfokú bíróságnak hivatalból tisztáznia kellett volna. Az engedményezés körülményeinek a jelenlegi eljárásban jogi relevanciája nincs, mert az engedményezési szerződés esetleges érvénytelensége csupán az engedményezési szerződés alanyainak jogviszonyára hat ki, az nem befolyásolja az adós fizetési kötelezettségét (EBH 2003.868.)

Az elsőfokú eljárásban beszerzett okirati bizonyítékok alátámasztják, hogy a II.r. alperesnek követelése állt fenn az I.r. alperessel szemben, e követelésről váltók kerültek kiállításra, majd

az így fennálló követelést a II.r. alperes engedményezés hatályával ruházta át a felperesre. Az I.r. alperesnek lehetősége lett volna annak bizonyítására, hogy fizetési kötelezettsége nem áll fenn. Ez a lehetőség még abban az esetben is megillette volna őt, ha a váltók átruházására váltójogi hatállyal kerül sor, figyelemmel a Vár. 17. §-ában írtakra (BDT.2002.679.). Az I.r. alperesi képviselő 2008. március 17-i tárgyaláson tett nyilatkozata, az I.r. alperesnek a 2009. január 12-i tárgyaláson tett előadása, valamint a 26. sorszám alatt csatolt, a büntetőeljárás során tett tanúvallomása alapján az állapítható meg, az I.r. alperes azt nem vitatta, hogy a 8.000.000,-Ft részéről átvételre került. A kizárólag az I.r. alperes által hivatkozott azon megállapodás ténye, mely szerint amennyiben az I.r. alperes munkát tud biztosítani a felperes számára, úgy a 8.000.000,-Ft visszafizetési kötelezettsége nem áll fenn, nem nyert bizonyítást. Ehhez képest maga az I.r. alperes is úgy nyilatkozott egyébként, hogy végül is nem volt olyan munka, amit a felperesi cég az I.r. alperes felkérése, vagy megbízása alapján végzett volna. Erre tekintettel pedig még a megállapodás bizonyítottsága esetén is az I. r. alperes fizetési kötelezettsége fennáll.

Az elsőfokú eljárásban 28. sorszám alatt csatolt közjegyzői okiratnak és váltónak a jelen per eldöntése szempontjából nincs jelentősége. Az óvatolt váltó kiállításának ideje, valamint esedékességének időpontja eltér a kereseti kérelem alapjául szolgáló váltókétól. Amennyiben az óvatolt váltó a kereseti kérelem alapjául szolgáló, 2004. augusztus 1-ei esedékességi váltóval összefüggésbe is lenne hozható, ennek jelentősége azért nincs, mert a 2004. augusztus 1-ei váltóra alapított követelést az elsőfokú bíróság elévülésre hivatkozással elutasította.

Alaptalan az az alperesi védekezés, mely szerint váltójogi perben az elsőfokú bíróság nem dönthetett volna arról, hogy a polgári jogi engedményezés hatályával átruházott követelés fennáll-e és megilleti a felperest. Kereseti kérelmében maga a felperes is hivatkozott arra, hogy amennyiben követelése váltójogi alapon nem áll fenn, úgy azt az engedményezés hatályával történt átruházásra alapítottan is fenntartja. Annak pedig nincs eljárásjogi akadálya, hogy egy váltójogi alapon előterjesztett és akként tárgyalt perben a bíróság a keresetet érdemben elbírálvá kötelezze az alperest, ha megállapítható, hogy tartozása más polgári jogi alapon fennáll. Az elsődlegesen előterjesztett kereseti kérelemre figyelemmel a jelen per váltópernek tekintendő, hiszen a felperes nem volt elzárva az elsőfokú ítélet meghozatalát követően attól, hogy fellebbezést terjesszen elő azon az alapon, követelése váltójogra alapítottan áll fenn az I.r. alperessel szemben. A bírósági fórumrendszer a váltóperben és a közönséges polgári jogi perben azonos. Amennyiben az elsőfokú bíróság tévesen is alkalmazta volna a váltójogi per eljárási szabályait, úgy ez nem jelentene olyan súlyos eljárásjogi szabályszegést, amely az ítélet hatályon kívül helyezését indokolná.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy a felszámolás elrendelése nem eredményez változást a követelés jogosultjának személyében, így minden alapot nélkülöz az ezzel kapcsolatban az elsőfokú eljárásban tett I. r. alperesi előadás.

A másodfokú eljárásban felmerült perköltségről az ítéletábra a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 78. §. (1) bekezdés alapján rendelkezett. A feljegyzett fellebbezési illetéket az I.r. alperes az Itv. 59. §. (1) bekezdése alapján köteles megfizetni. A felperesnek

fizetendő másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi költség ÁFA-t is magába foglaló összegéről a kifejtett ügyvédi tevékenységet is mérlegelve az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §. (2), (5) és (6) bekezdései alapján határozott.

Győr, 2010. február 24. napján

Dr. Zámbo Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr. Szalay Róbert sk.	Maurer Ádám sk.
előadó bíró	bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: